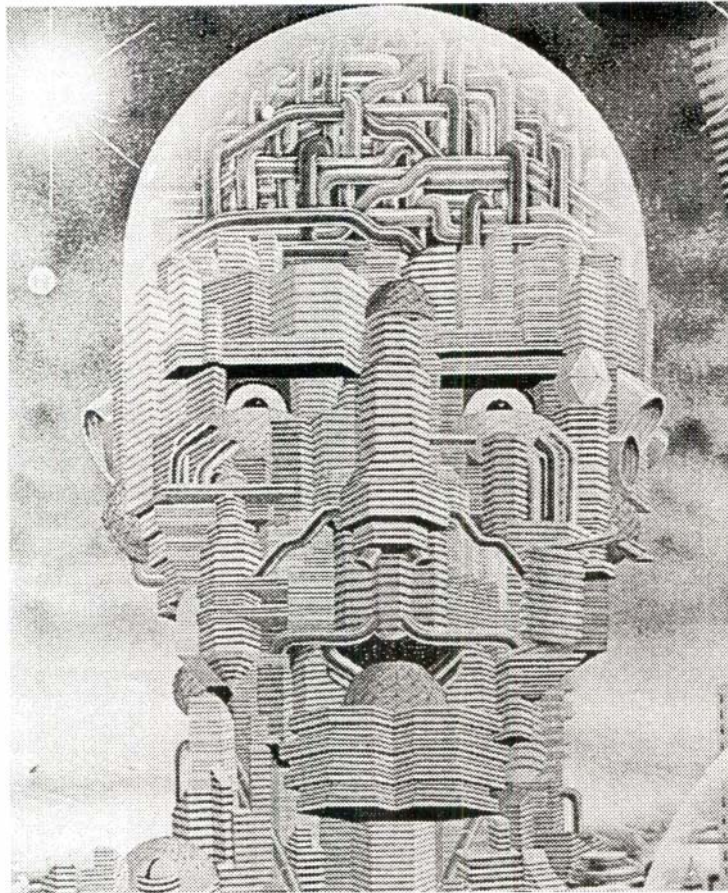

EL QUART NAIXEMENT DE LA HUMANITAT

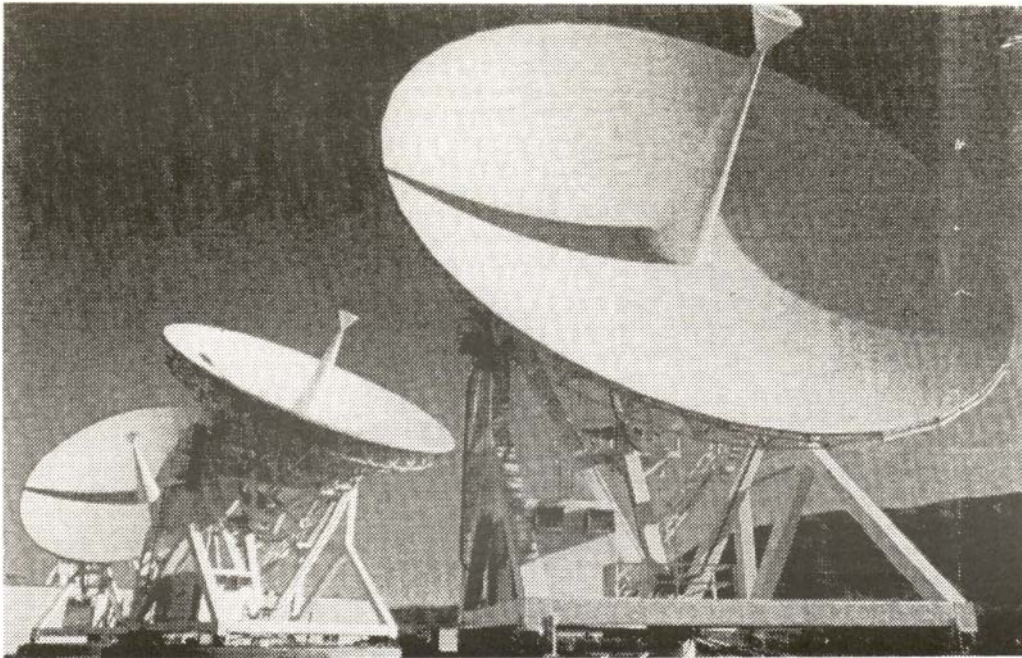
Lluís Crespo

Il·lustració del conte d'A. Porges intitulat "Un bambino difficile", extreta de la revista Scienza Duemila.

Des que els Estats Units, a la segona meitat de la dècada dels anys 50, van començar a endinsar-se en la nova era de la informació, tots els països avançats han seguit, o hauran de seguir, la mateixa trajectòria. Avui, cap a la fi del present segle, no ens queda cap dubte que la història de la humanitat ha entrat en una nova fase de la seva evolució. Des de la seva aparició sobre la Terra, l'home s'ha refundat quatre vegades; en quatre moments històrics de gran trasbals, ha inaugurat noves formes de vida, d'economia, de valors i de coneixement; quatre moments que han significat quatre canvis tecnològics fonamentals.

Durant uns 3.000.000 d'anys, l'home ha viscut de la caça i de la recol·lecció; fa 30.000 anys que aplica l'agricultura i uns 300 anys que va començar l'activitat industrial; mentre només portem uns 40 anys de l'era de la informació. Si tot això ho transformem en un mes còsmic, la història de l'home queda reflectida així: els primers 29 dies i 22 hores i mitja, l'home fou caçador i nòmada. La seva fase agrícola representa només la darrera hora i mitja del mes. Quatre minuts abans d'acabar l'últim dia apareix el Renaixement; a l'últim minut i mig es produeix la revolució industrial, i els 12 segons finals corresponen a l'era de la informació i dels ordinadors.

En realitat, aquesta ficció còsmica ens dóna elements de reflexió abundants; el futur cada vegada s'aproxima a més velocitat, la tecnologia ens porta a una acceleració contínua i cada cop més forta vers el futur. Els darrers 5 minuts de la humanitat (des del Renaixement fins ara) han comportat uns canvis tals a les societats humanes que bé mereixen ser qualificats de moments frenètics.

Però, com s'explica aquesta sobtada acceleració de la història humana? Penso que la humanitat també ha tingut, com la formació de l'univers, el seu propi big bang. El que va esclatar ara fa uns 35.000 anys amb l'home de Cro Magnon, que es va produir per l'adveniment del llenguatge, el que això va significar d'instal·lació de la informació i dels coneixements com a eina primordial de l'evolució cultural, capaç de substituir-se a la biològica que havia dominat fins aleshores. (El cervell de l'home actual no difereix en res del cervell de l'home de Cro Magnon). Es pot dir que la informació ha estat essencial per al procés d'humanització de l'home.

A la base d'aquests canvis s'hi troba l'expansió dels coneixements que ha produït la humanitat. El volum d'informació ha augmentat 200.000 vegades més de pressa que la població del planeta. A la Grècia clàssica si hom disposava de prop un milió de dades ho sabia ja pràcticament tot d'aquella societat. Avui, un milió de daes és tan sols el 0,01% dels coneixements totals de la humanitat i, a més a més, quasi ningú abasta més enllà de l'1% d'aquesta informació disponible.

Són dades impressionants, però científicament establertes. No es tracta de fer demagògia, sinó de fer entendre a la gent que malgrat tot estem encetant una nova fase de la vida de l'home sobre la Terra. Que ens trobem al bell mig d'una nova refundació de l'home -la quarta- que té om a eix central la informació, i que si no sabem tractar i mesurar totes les nostres activitats en base a aquest nou patró, poques coses podrem fer per participar activament en els canvis de valors i de vida que comporta la societat de la informació. Si no sabem treballar amb aquest nou patró no estarem en condicions de conèixer i d'entendre el futur.